

'MONGOLEN KUNNEN HEEL VERVELEND ZIJN'

HET REVU INTERVIEW

Hij staat vanaf 7 januari weer op de planken met *Denne*, zijn zelfgeschreven solo-voorstelling geïnspireerd op zijn mongoloïde broer Rimmert (38). Barry Atsma (33): "Mijn broer en ik hebben het vaak over goeie tieten. Een vrouw met vier tieten heeft zijn voorkeur."

DOOR ANTOINETTE SCHEULDERMAN / FOTOGRAFIE: CLEMENS RIKKEN

Wat dacht Barry Atsma toen hij voetballer Fortes Rodriguez hoorde zeggen dat scheidsrechter Temmink op iemand met het syndroom van Down

lijkt? "Wat een stomme opmerking. Maar die hele ophef erover vond ik totale onzin. We moeten niet te fijngevoelig gaan worden. Ik zeg ook gewoon dat mijn broer een mongool is. Dat vinden mensen al heel heftig. Syndroom van Down is het officieel, maar dat is mij te politiek correct."

Zoals je een werkster tegenwoordig interieurverzorgster moet noemen? "Zoiets ja. Ik heb me nooit geschaamd voor Rimmert. Sterker: ik vond het interessant om met hem te zijn, want iedereen hing altijd aan zijn lippen. Achteraf gezien misbruikte ik hem misschien zelfs om aandacht te krijgen."

Te vergelijken met een *single man* die met een baby in het park gaat lopen om vrouwen te vertederen? "Ja, en ik had een mongool."

Ben je gaan acteren omdat de aandacht thuis vooral naar je oudere broer uitging? "Rimmert en ik speelden vroeger samen toneel. Eucalypta en Tita Tovenaar zijn zijn favorieten. Ik ben acteur voor ons samen. Soms is dat pijnlijk. Rimmert heeft een laag begripsniveau, maar hij voelt aan dat ik de aandacht krijg die hij ook zou willen. Na afloop van mijn voorstelling *Denne* wilde hij ook op het toneel komen om voor het publiek te buigen. 'Ik ook acteur!' zegt-ie dan. Daarin zit de gedachte besloten: ik ben toch ook bijzonder? Dat is soms moeilijk om te zien."

Wat wilde je neerzetten met *Denne*? "De inspiratiebron is mijn broer. Ik heb zijn wereld gejat, zijn extremiteiten gebruikt om een mooie voorstelling te maken. Een deel is bij elkaar verzonnen. Het personage Denne

is veel verbaaler en qua denkvermogen drie niveaus verder dan mijn broer. Uiteindelijk gaat *Denne* net zoveel over mij als over Rimmert. Ik wil laten zien hoe snel mensen elkaar beoordelen en veroordelen."

Denne is een behoorlijk zelfingenomen personage, niet altijd even sympathiek. Je zou kunnen denken: die broer van jou is een onaangename gozer? "Denne is een vrij vervelende jongen. Daarom zeg ik er ook bij dat het een fictief personage is. Rimmert is veel leuker. Maar ik heb geen zin om een zielige debiel te spelen. Ik doorbreek dat cliché van de blijde mongool heel extreem en daar kun je kritiek op hebben. Alsof mijn boodschap is dat mongolen altijd vervelend zijn.

Maar ze zijn zeker niet altijd vrolijk. *My ass*. Rimmert kan dwangmatig zijn, heel egoïstisch en vervelend."

Waar slaat die naam Denne op? "Op de een of andere gekke manier hebben debielen vaak ook een gekke naam. Zo'n voornaam waarvan je denkt: wat moet dat voorstellen? En dan is het nog een mongool ook. In de scène dat de moeder moet bevallen zegt de dokter: 'Merouw Boom, u mag gaan persen.' Dus de hoofdpersoon heet Denne-Boom. Maar goed, er was amper iemand die die grap doorhad."

Ben jij een borsten- of een billenman? "Een billenman."

Anders dan Rimmert dus. "Dat is een tietenman. Ik heb het vaak met hem over goeie tieten. Toen ik 15 was en hij 20, keken we al samen naar de *Pin Up Club*. Daarom zegt de hoofdpersoon in de voorstelling ook: 'Vier tieten, dat vind ik het mooist, want dan zijn we met z'n vijven.' Tijdens de première zag ik Rimmert tegen mijn vader fluisteren: 'Oh, mag niet, mag niet!'"

Behalve over tieten gaat het in *Denne* over ▶ masturberen met bij voorkeur Italiaanse sokken en komt er een hoer op. Nogal een

sexbelust type, die Denne. "Voor wie is sex niet belangrijk? 99 procent van de mannen trekt zich af, maar mongolen zouden dat niet doen? Gelul. Wij 'normale' mensen hebben een filter waardoor we ons over het algemeen sociaal wenselijk gedragen. Mongolen niet. Juist daarom zijn ze heel seksueel georiënteerd. Zodra mijn broer een mooie vrouw ziet die hem enigszins aanspreekt, gaat hij op zijn knieën en vraagt haar ten huwelijk."

Hoe gaan jouw ouders daarmee om? "Ze hebben geprobeerd dat taboe op mongolen en sex te doorbreken. Ze zitten in een commissie van Rimmerts tehuis om te zien of ze het makkelijker kunnen maken voor die kinderen. Een aparte kamer waar ze kunnen ontvangen wie ze willen."

Een jaar geleden regisseerde je de voorstelling *Suiker*, waarin jouw vriendin Izaira Kersten over haar leven als diabetespatiënt verhaalt. Nu *Denne*. Zoek je het graag in persoonlijke onderwerpen? "Misschien is het een fase. Ik ben normaal een acteur in dienst van anderen. Bij Toneelgroep Amsterdam, mijn werkgever, sta ik momenteel in *Perfect Wedding*. Hartstikke leuk om te doen, maar het is verder mijn eigen verhaal niet. Ik doe mijn werk en dat is het dan. *Denne* is heel persoonlijk en dan ben ik weer strontzenuwachtig. Het is goed om de routine te ontlopen."

In *Denne* draag je een kunstgebit en verdraai je de stem. Waarom heb je die kunstgrepen nodig? "Het is het aloude verkleedkist-idee. Ik vind het leuk dat mensen me niet herkennen. Zeker voor iemand die altijd wordt gevraagd voor lieve jongens-rollen is het prettig om iets heel anders te doen."

In interviews benadruk jij vaak dat je meer bent dan alleen een leuk bekkie. Heeft Barry Atsma last van het Daphne Deckers-syndroom? "Toen ik nog freelancer was, werd ik gecast als de lekkere buurman of de minnaar. Dat wordt wel eens vervelend. Als jij acht jaar lang alleen maar Frans Bauer of Rob de Nijs mag interviewen, wil je ook wel eens Barry Atsma. Mijn uiterlijk in *Denne* rekent af met het beeld van die lekkere gozer."

Maar intussen poseer je wel met ontbloot bovenlijf en je broek op half zeven voor het blad *Linda*? "Misschien ben ik er niet zo gefrustreerd over als het lijkt. Ik gebruik mijn uiterlijk natuurlijk ook."

Het gezin Atsma woonde vroeger veel in het buitenland, omdat jouw vader financieel directeur bij Unilever was. Heb je een rijkeluisjeugd gehad? "We hadden het zeker goed, maar werden niet verwend. Alleen in Brazilië hebben we een chique tijd gekend met een dienstmeid, een kokkin en een chauffeur. Maar in Nederland woonden we in Bleiswijk, en later in Pijnacker. Niet bepaald Wassenaar, zeg maar."

Als je nu mocht kiezen, was je dan liever

Boris Becker of Gijs Scholten van Aschat?

"Becker. Ik ben een tijd een soort van tennis-talent geweest, maar toen we uit Brazilië terugkwamen verloor ik van iedereen die ik normaal versloeg. Toen was ik dus talent-af."

In 1985 was ik ballenjongen bij het ABN Tennis-tournooi. Vitas Gerulaitis speelde tegen een onbekende Duitse jongen en ik moest ballen rapen. Na afloop mochten we handtekeningen geven. Ik had Edberg, Wilander, Gerulaitis en Lendl al. Toen kwam die onbekende tennisser langs en zeiden we collectief met het ballenjongensclubje: wie is dat?

Oh, laat maar, dat is die Duitser die net in twee sets is afgedroogd. Drie maanden later won Becker Wimbledon. En vrat ik mijn tv zowat op."

Je stond in 2005 met *Bedrog*, *Perfect Wedding* en *Denne* op de planken. Tussendoor deed je de opnamen van de tv-serie *Waltz* en de film *Ik Omhels Je met Duizend Armen*. De komende maanden heb je grote rollen in de

toneelstukken *Madame de Sade* en *Hedda Gabler*. Ben je een workaholic? "Nogal. Ik lijk daarin helaas op mijn vader. Dat was zo'n man van tachtig uur per week werken en bijna nooit thuis. Nu besef ik dat dat was omdat hij wilde dat wij het zo goed mogelijk hadden, toen vond ik dat heel stom. En nu doe ik precies hetzelfde. Gelukkig trekt mijn vriendin af en toe aan de bel. En moet ik echt even met leuke vrienden de kroeg in om over stompzinnige dingen te praten."

Jullie zijn al twaalf jaar samen, hoe houd je een relatie zo lang goed? "Het cliché klopt: je moet er hard aan werken. Soms is het gewoon een poosje helemaal niet leuk en makkelijker om het dan maar op te geven. Na vier jaar was het tussen ons zo goed als over, maar hielden we toch vol. Na acht jaar kwam de volgende dip en een half jaar geleden vroegen we ons weer af wat het tussen ons nou nog voorstelde. We inspireerden elkaar niet meer, legden elkaar vast in van die rollenpatronen. Vreemdgaan, ook wel eens gebeurd. Zet je een relatie op het spel voor een keer straalbezopen met een ander zoenen? De liefde moet zo nu en dan tolerant zijn. Over het algemeen doen we het heel goed. Dat zie je niet vaak bij jonge mensen, en zeker niet bij acteurs."

Willen jullie kinderen? "Uiteindelijk wel, ja."

Wat zou je doen als je wist dat het ongeboren kind aan het syndroom van Down lijdt? "Down komt in onze familie verder niet voor. Mijn zus en ik zijn normaal. Rimmert is een gelukkig of, zo je wilt, ongelukkig toeval. Pas twee weken na zijn geboorte kwamen mijn ouders erachter dat hij mongoloïde was. Ik denk dat ik het kind gewoon zou laten komen. Ik ben heel blij dat ik Rimmert in mijn

leven heb. Dus waarom zou ik het laten weghalen als ik zelf zo'n kind krijg? Aan de andere kant weet ik dat de zorgen groot zijn. Rimmert heeft hartritmestoomissen en is heel bang om dood te gaan. Dat maakt hem soms een zwaarmoedig persoon om mee te leven."

In *Denne* zegt de hoofdpersoon: 'Ik wil een volle kamer binnenlopen en dan wil ik dat de mensen in die kamer geïnponeerd zijn. Dat niets er nog toe doet. Behalve ik.' Verwoordt dat jouw verlangen of dat van Rimmert? "Iedereen wil bijzonder worden gevonden, denk ik. Ik vind aandacht heel belangrijk. Het is leuk als mensen naar je luisteren. Je zien staan. Al vroeg ik me voor de première van *Denne* af: waarom doe ik dit nou? Het is doodeng, wat is daar in hemelsnaam léuk aan?"

Toneelgroep Amsterdam is een gezelschap van grote acteurs als Joop Admiraal, Kitty Courbois, Halina Reijn, Fedja van Huêt en Jacob Derwig. Hoe voel jij je daartussen? "Ik zou bijna een complex oplopen, want iedere journalist vraagt me daar tegenwoordig naar. Zelf was ik er eigenlijk nooit zo mee bezig. Ik sla er niet van dicht, of zo. Het maakt me juist scherper, beter. Bij *Perfect Wedding* staan we met z'n allen op het podium. *22 fucking goede acteurs*. Dat is toch geweldig?"

Bij Real Madrid zijn al die sterren verzameld in één team niet zo'n succes. "Natuurlijk, het is een kippenhok vol grote ego's. Dodelijk vermoeiend, je wordt er soms horendol van. Veel grote acteurs zijn nou eenmaal enorme egoïsten. Dus komt het voor dat ze op het toneel soms letterlijk voor je gaan staan. In je licht. Of dwars door jouw tekst heen gaan praten. Dat prikkelt mij juist. Ik ben een groepsspeler, maar kan ook goed manipuleren. Weet precies hoe ik iets moet doen om te krijgen wat ik wil. Ellebogenwerk hoeft niet altijd een negatieve connotatie te hebben."

Wat vonden jouw collega's ervan dat jij klusjesman Bob ging spelen in *Rozengeur & Wodka Lime*? "*Rozengeur* is geen diepgravend drama, maar wel een goedge maakte serie. Toen ik het aankondigde zeiden ze, met opgetrokken neus: ga je sóap doen?! Vier jaar later vragen dezelfde mensen: de serie gaat weer door, hè, denk je dat er nog een rolletje voor mij is? Geestig."

Waarom is *Rozengeur* naar Talpa overgegaan? "Omdat Talpa graag een hit wil kopen. Zo snel mogelijk succes. *Rozengeur* scoorde goed, dus aankopen die handel. Kortzichtig, maar misschien wel heel slim. Ik houd er in elk geval mee op, vanwege mijn drukke schema."

Waarom zijn series als *Lieve Lust* en *Parels & Zwijnen* bij Talpa zo snel van het scherm verdwenen, denk jij? "Het is het verhaal van de marktkoopman die de ene dag tulpen staat te verkopen, maar als het niet meteen loopt de volgende dag in de kerstbomen gaat. Maar

als je die tulpen niet even de tijd geeft, zullen mensen er nooit aan wennen en denken: oh, dat zijn goeie tulpen. Ik vind het nogal kort door de bocht."

Weet jij waarom mongolen over het algemeen lang haar hebben? "Goh, ja. Rimmert ook. Zou het mongolen-mode zijn? Net zoals ze allemaal van BZN en Rob de Nijs houden. Naar *Rozengeur* kijkt Rimmert niet, vindt-ie niks aan, de Jostiband ook niet, maar zodra BZN op staat, gaat hij los. Weet je dat ze ook allemaal schoenen met klittenband hebben? Het is een wondere wereld."

Denne's definitie van geluk is vier tietten, toastjes met brie en buiten sneeuw. Wat maakt jou blij? "Ik wil alles doen waar ik bang voor ben. Gáán en doen. En daarna toastjes met brie. Met m'n mooie vriendin op de bank. De open haard aan. Fikkie stoken, een beetje klussen. Een goed gemetseld wandje kan mij heel gelukkig maken. Cliché mannen-dingen. Heerlijk." ■

REUV ONTMOET... **BARRY ATSMA**

Waar? Hotel Pulitzer, om de hoek bij Toneelgroep Amsterdam op de Prinsengracht. Alle buurtcafés blijken op maandagmiddag gesloten, dus wordt het Pulitzer. Atsma belt met de voorlichtster van Toneelgroep Amsterdam: "We zijn even in een kroegje om de hoek gaan zitten." De ober wordt woest: "Kroegje, kroegje? Dit is een vijf sterrenhotel, meneer! Pulitzer, Brad Pitt, *Ocean's Twelve* is hier opgenomen!" Atsma kijkt of hij een giraffe een koprol ziet maken.

Hoe lang? Van 14.15 tot 15.45 uur.

Genuttigd? Verse jus.

